

NATIONAL DOBERMANN KLUB HUNGARY

Tenyésztési Vizsgaszabályzat

Mogyorósi István
ELNÖK

TARTALOM

I.1. A tenyészszemle, főtenyészszemle célja.....	2
I.2. Tenyészszemle, Főtenyészszemle rendezvények.....	2
I. TENYÉSZSZEMLE	2
II.1. A vizsgálvezető feladatai:	3
II.2. A tenyészszemle gyakorlati levezetése:.....	3
II.3. Részletes leíró jellegű tenyészszemle bírálat.....	4
II.4. Részletes wesen vagy képesség bírálat:	4
II.5. A minősítés rendje kiadható minősítések:	5
II. FŐTENYÉSZSZEMLE.....	6
III.1. A vizsgálvezető feladatai:	6
III.2. A főtenyészszemle gyakorlati levezetése:.....	7
III.3. Részletes leíró jellegű tenyészszemle bírálat	7
III.4. Részletes wesen vagy képesség bírálat:.....	8
III.5. Őrző-védő munkateszt:	8
III.6. A minősítés rendje kiadható minősítések	10

PREAMBULUM

A National Dobermann Klub Hungary (továbbiakban: NDKH) – attól a céltól vezérelve, hogy a fajta minden előnyös tulajdonságának megőrzésével rögzítse és nemesítse standardkövető populációját – megalkotta Tenyésztési Szabályzatát, mely szoros harmonizációban van a magyarországi állatvédelmi, állattenyésztési normákkal, a MEOESz és az FCI ide vonatkozó rendelkezéseivel.

Tenyésztési Szabályzat egységes értelmezése és gyakorlati kivitelezése céljából jelen tenyésztési vizsgaszabályzat alkalmazásával kívánja a fajta tenyésztését, és az azzal kapcsolatos tevékenységeket szabályozni.

I.1. A tenyészszemle, főtenyészszemle célja

A dobermann standardban rögzített külső és belső tulajdonságainak és használati képességeinek vizsgálata, a Magyarországon nyilvántartott populációk minőségi fejlesztése, a Tenyésztési szabályzat rendelkezéseinek érvényesítése, a hibás, nem kívánatos egyedek kiszűrésével.

I.2. Tenyészszemle, Főtenyészszemle rendezvények

Az NDKH évente legalább 4 alkalommal STANDARD TENYÉSSZEMLÉT, 2 alkalommal - lehetőség szerint az ország tájegységeire - elosztva előre meghirdetett FŐTENYÉSSZEMLÉT tart.

Tenyészszemlén, főtenyészszemlén

- bíró az lehet, aki dobermann fajtára FCI által elismert küllembíró. (küllembírálat)
- FCI által elismert munkabíró (wesen bírálat)
- **AZ NDKH NEM ZÁRJA KI ANNAK LEHETŐSÉGÉT, HOGY EGY UGYANAZON BÍRÓ EGYSZEMÉLYBEN A KUTYA KÜLLEMÉT ÉS TELJESÍTMÉNYÉT IS MINŐSÍTSE, AMENNYIBEN RENDELKEZIK AZ ERRE VONATKOZÓ ELISMERTSÉGGEL, AZONBAN UGYANAZON BÍRÓ 2 ÉVEN BELÜL MAXIMUM 3 TENYÉSSZEMLÉN BÍRÁLHAT**
- A bíró(k) kikéréséről a NDKH. köteles gondoskodni.

I. TENYÉSSZEMLE

A tenyészszemlén részt vehet minden olyan dobermann, amely:

- FCI származási lappal rendelkezik
- MEOESZ regisztrációs lappal rendelkezik (MEOESZ Törzskönyvezési Szabályzat 7.§ (3) bekezdésben foglalt rendelkezések esetében)
- egy éves kort betöltötte
- a vizsga napján rendelkezik MENTES vagy MAJDNEM MENTES minősítésű HD igazolással
- részvételi szándékát a tenyészszemle időpontja előtt egy héttel írásban jelezte.

II.1. A vizsgavezető feladatai:

A vizsgavezető elfogadja a nevezéseket, ellenőrzi a teljességet (adminisztráció), hiányosság esetén intézkedik a helyreigazításokról.

A kérelmezett dokumentációja alapján a vizsgavezető előkészíti a vizsgapapírokat és egy listára átírja a beérkező nevezéseket. Ennek a listának a következő adatokat kell tartalmaznia:

- A kutya törzskönyvi neve
- Születési ideje
- Tenyésztő neve
- Tulajdonos neve

A vizsga résztvevőinek befizetési díját is ellenőrizni kell.

Gondoskodnia kell arról, hogy a bírók zavartalanul tudjanak dolgozni, és hogy a következő tárgyak és segédeszközök rendelkezésre álljanak:

- Testmérő
- Kitöltött adatlapok, adminisztrátor az adatlapok kitöltésére
- Pisztoly (4-6 mm-es startpisztoly) a hozzávaló lőszerrel
- Segéd, megfelelő öltözetben

A fentiekén túl folyamatosan gondoskodik az elkövetkezendő fázisok megvalósításában.

Kutyákat úgy kell elhelyezni, hogy a vizsgát ne zavarják. Felszólítás nélkül kutyát nem lehet a pályára vinni.

A vizsga a következő sorrendben történik:

- kanok
- szukák

II.2. A tenyészszemle gyakorlati levezetése:

A bíró összehívja a kutyák felvezetőit a vizsga megkezdése előtt és elmagyarázza a tenyészalkalmassági vizsga jelentőségét, a feladatok értelmét és célját amelyek az idegi és természeti adottságok felülvizsgálatához szükségesek.

Ezután következik a vizsgára jelentkezők bírálata egyesével.

II.3. Részletes leíró jellegű tenyészszemle bírálat

Fajta jellemző tulajdonságait, ill. testtáj bírálatát kell elvégeznie a bírónak az Egyesület tenyészszemle bírálati lapja alapján.

Minden kutyának megvannak a maga értékei és javítandó tulajdonságai. A bíró feladata, hogy ezeket felismerje, a tenyésztőé pedig, hogy ezekkel tisztában legyen, és ennek alapján válasszon párt kutyájához.

A bíró jogosult, hogy megtagadja a minősítés kiadását, ha úgy ítéli meg, hogy az adott egyed fejlettsége láthatóan nem megfelelő, vagy egészségi állapota orvosi vizsgálatot igényel, mely vizsgálat eredménye tükrében ítéltető meg az egyed tenyésztetősége. A bíró kötelezheti az egyed tulajdonosát az orvosi vizsgálat elvégzésére és eredményének bemutatására, határidő megjelölésével. Amennyiben a tulajdonos az orvosi vizsgálatnak nem tesz eleget, úgy a kutya minősítése „Tenyésztésre nem javasolt”.

II.4. Részletes wesen vagy képesség bírálat:

Nagyon fontos, hogy a teljesítménybíró korábbi tapasztalataira támaszkodva a tenyészszemlén a kutya vele született ösztönadottságait vizsgálja, ne annak képzettségi fokát.

A wesen teszt illetve képességvizsga három fázisból áll:

- magatartás teszt
- lövésállósági teszt
- őrző-védő munkateszt

A magatartás teszt alkalmával vizsgáljuk a kutya és a környezete közötti együttműködést, harmóniát. A kutyának akár szabadon akár pórázon, nyugodtan, kiegyensúlyozottan kell a vezetőjét kíséreni a vizsgaterületen. Nem mutathat semmilyen körülmények között félelmet, agresszivitást.

Lövésállósági teszt: A tenyészszemlén résztvevő kutyákon akár közösen is elvégezhető, de amennyiben a bíró saját belátása szerint úgy dönt egyedenként is végrehajtható a teszt. Mozgás után pórázon a kutyával meg kell állni. A segítők, maximum 10 m –ről két lövést adnak le maximum egy perc eltéréssel. A kutya semmilyen ijedséget és félelmet nem mutathat, nyugodtan esetleg a lövés irányában figyelve kell várakoznia.

A BÍRÓNAK KÜLÖNBSÉGET KELL TUDNI TENNI A LÖVÉSÉRZÉKENY ÉS LÖVÉSFÉLŐ KUTYA KÖZÖTT.

Őrző-védő képességi teszt : A felvezetője által pórázon tartott kutya reakciójának vizsgálata. A segéd védőfelszerelésben kb. 10-15 m távolságról határozottan és folyamatos fenyegető magatartást tanúsítva , hangosan megtámadja a felvezetőt. A támadásnak, illetve fenyegetésnek kifejezettnek kell lennie, figyelemmel a fajta magas ingerküszöbére. A segéd a nála lévő bottal csak fenyegethet, de nem üthet a kutyára.

A kutyának ekkor kell bebizonyítania védekező képességét és meg kell védenie gazdáját, nem szabad hátrálnia, mutatnia kell a dobermann fajtára jellemző tulajdonságokat, a védő ösztön meglétét.

A segéd csak akkor támadhat a kutyára, ha az beavatkozik a küzdelembe.

A segéd a bíró utasítására fogást ad a kutyának – amely a kutya képzettségi fokának megfelelően lehet, heccelő rongy, fogópárna, vagy védőkar – majd szintén a bíró utasítására befejezi a támadást.

Az őrző-védő gyakorlatok során elsősorban nem a fogás minőségét, hanem a kutya magabiztosságát és a védőösztön meglétét kell értékelni.

A wesen illetve képességvizsgán nincs pontozás, a minősítés „megfelelt” illetve „nem megfelelt”. Úgy rendezhető, hogy mindhárom szakágat egyszerre kell biztosítani a résztvevőknek.

MUNKAVIZSGÁVAL RENDELKEZŐ EGYEDEKNEK NEM SZÜKSÉGES A KÉPESSÉGVIZSGA !

II.5. A minősítés rendje kiadható minősítések:

Tenyészthető:

Az az egyed, amely az FCI által az adott fajtára meghatározott standard előírásainak megfelel, - még ha kisebb hibái vannak is -, kiegyensúlyozott idegrendszerrel tanúbizonytságot tesz, képességvizsgálata is megfelelt minősítésű. A minősítés kiadásánál figyelembe kell venni az egyesület hosszú távú tenyésztési iránymutatását, célkitűzéseit. Sérülés nyomait és következményeit (pl. lelettel igazolt foghiány) mutató kutya esetében szükség esetén állatorvos bevonható a döntésbe.

Tenyésztésre nem javasolt:

Az az egyed, amely az FCI által az adott fajtára meghatározott standard előírásainak nem felel meg, illetve olyan egészségügyi és idegrendszeri tüneteket mutat, ami egy egészséges tenyészegyednél nem engedhető meg.

Visszarendelve:

Az az egyed, amely az FCI által az adott fajtára meghatározott standard előírásainak megfelel, még ha kisebb hibái vannak is -, azonban képességvizsgálója „nem megfelelt” minősítésű, vagy a bíró megtagadta a minősítés kiadását, mert úgy ítélte meg, hogy az adott egyed fejlettsége láthatóan nem megfelelő, vagy egészségi állapota orvosi vizsgálatot igényel, mely vizsgálat eredménye tükrében ítéltethető meg az egyed tenyésztetősége.

II. FŐTENYÉSSZEMLE

A Főtenyésszemle az anyaország által preferált ZTP vizsgarenden alapul, azonban nem egyenértékűek, egymást nem helyettesítik.

A tenyészemlén részt vehet minden olyan dobermann, amely:

- FCI származási lappal rendelkezik
- 15 hónapos kort betöltötte
- a vizsga napján rendelkezik FCI szabályrend szerint elismert BH, vagy IPO vizsgával
- a vizsga napján rendelkezik a Kisállat Ortopédiai Egyesület vagy Németországban kiértékelt MENTES vagy MAJDNEM MENTES minősítésű HD igazolással
- NEBIH által elismert tanúsítvánnyal rendelkező intézettől származó mentes DCM igazolással
- részvételi szándékát a főtenyésszemle időpontja előtt 15 nappal írásban jelezte

III.1. A vizsgavezető feladatai:

A vizsgavezető elfogadja a nevezéseket, ellenőrzi a teljességet (adminisztráció), hiányosság esetén intézkedik a helyreigazításokról.

A kérelmezett dokumentációja alapján a vizsgavezető előkészíti a vizsgapapírokat és egy listára átírja a beérkező nevezéseket. Ennek a listának a következő adatokat kell tartalmaznia:

- A kutya törzskönyvi neve
- Születési ideje
- Tenyésztő neve
- Tulajdonos neve

A vizsga résztvevőinek befizetési díját is ellenőrizni kell.

Gondoskodnia kell arról, hogy a bírók zavartalanul tudjanak dolgozni, és hogy a következő tárgyak és segédeszközök rendelkezésre álljanak:

- Testmérő
- Kitöltött adatlapok, adminisztrátor az adatlapok kitöltésére
- Pisztoly (4-6 mm-es startpisztoly) a hozzávaló lőszerrel
- minimum 2 fő segéd megfelelő öltözetben

A fentiekén túl folyamatosan gondoskodik az elkövetkezendő fázisok megvalósításában.

Kutyákat úgy kell elhelyezni, hogy a vizsgát ne zavarják. Felszólítás nélkül kutyát nem lehet a pályára vinni.

A vizsga a következő sorrendben történik:

- kanok
- szukák

III.2. A főtenyészszemle gyakorlati levezetése:

A bíró összehívja a kutyák felvezetőit a vizsga megkezdése előtt majd elmagyarázza a tenyészalkalmassági vizsga jelentőségét, a feladatok értelmét és célját amelyek az idegi és természeti adottságok felülvizsgálatához szükségesek.

A főtenyészszemle összes gyakorlatát a rendezőknek próbakutyával kell bemutatni. Az alkalmazott segédnek szigorúan a teljesítménybírói utasítás alapján kell dolgoznia.

A gyakorlatok bemutatását követően a vizsgálafelelős felvezetők között sorsolással dönti el melyik felvezetőnél melyik segédet alkalmazza a bíró.

Ezután következik a vizsgára jelentkezők bírálata egyesével.

III.3. Részletes leíró jellegű tenyészszemle bírálata

Fajta jellemző tulajdonságait, ill. testtáj bírálatait kell elvégeznie a bírónak az Egyesület tenyészszemle bírálati lapja alapján.

Főtenyészszemlén rögzíteni kell a kutya mérőbot szerinti magasságát.

Minden kutyának megvannak a maga értékei és javítandó tulajdonságai. A bíró feladata, hogy ezeket felismerje, a tenyésztőé pedig, hogy ezekkel tisztában legyen, és ennek alapján válasszon párt kutyájához.

A bíró jogosult, hogy megtagadja a minősítés kiadását, ha úgy ítéli meg, hogy az adott egyed fejlettsége láthatóan nem megfelelő, vagy egészségi állapota orvosi vizsgálatot igényel, mely vizsgálat eredménye tükrében ítéltető meg az egyed tenyészhetősége. A bíró kötelezheti az egyed tulajdonosát az orvosi vizsgálat elvégzésére és eredményének bemutatására, határidő megjelölésével.

III.4. Részletes wesen vagy képesség bírálat:

A wesen teszt illetve képességvizsga három fázisból áll:

- magatartás teszt
- lövésállósági teszt
- őrző-védő munkateszt

Magatartás teszt, közömbösségi próba: A felvezető kutyájával pórázon többször keresztülhalad egy 6-10 fős csoporton, ahol a kutyának nyugodtnak és kiegyensúlyozottnak kell mutatkoznia. A csoport közepén a bíró jelére a felvezető megáll. A kutya a felvezető lába mellett ül, vagy áll laza pórázon tartva. Éppen ez a viselkedési forma utal nagymértékben a kutya magabiztosságára, valamint a felvezetőjéhez való bizalmára. Ezután a bíró újabb jelére a csoportban álló személyek élénk ütemben a kutya felé gyalogolva szorosán körbeveszik azt. A végrehajtásnál ügyelni kell arra, hogy mindig a bíró kerüljön a kutyával szembe. A csoportban részt vevő személyeknek nem kell mozdulatlanul és teljes csendben állniuk, de ügyelni kell arra, hogy kezükkel ne hadonásszanak és a beszélgetési hangerőnél hangosabban ne szóljanak egymáshoz. A kutya nem mutathat agresszivitást, vagy félelmet, menekülési szándékot. 5-15 mp után a bíró jelzésére a kutya elvezethető.

Amennyiben a csoportban a kutya agresszív, fél, kimenekül a csoportból, vagy bármilyen más rendellenes viselkedést mutat, a bíró megszakíthatja a főtenyészszemle alkalmassági vizsgát, kizárhatja vagy visszarendelheti a kutyát.

Lövésállósági teszt: A kutya vezetőjével laza pórázon megáll a területen. Kívánatos, hogy ekkor semmilyen pózra ne utasítsa a vezető. A bíró utasítására kb. 15 méter távolságból két lövést ad le egy segítő 6mm-es riasztó fegyverből. Ha a kutya zajérzékenységevel kapcsolatban a bírónak kétsége merül fel, a lövéseket megisméltetheti még egyszer kutyát. A kutya nem mutathat félelmet, menekülési szándékot, ha a lövést megugatja, az elfogadott.

Amennyiben a kutya lövésfélelmet mutat, a bíró megszakíthatja a főtenyészszemle alkalmassági vizsgát, visszarendelheti vagy kizárhatja a kutyát.

III.5. Őrző-védő munkateszt:

Támadás elhárítás: A segéd teljes védőruházatban, védőkarral, puha anyaggal áthúzott bottal a felállított búvóhelyen áll a kutya látószögén kívül. A felvezető a kijelölt kiindulási pontra megy kutyájával, ami a búvóhelytől kb. 15 méterre van. A bíró jelére „lábhoz” vezényszó elhangzása után lépésben a palánk felé indul. A kutyát nyakörvénél fogva kell vezetni abba az irányba, ahol a segéd a palánk mögé elbújít. Amikor kb. 5 m-re érkeznek, a bíró jelzésére a segéd hangosan, bottal fenyegetve megtámadja a felvezetőt. A támadáskor a felvezető elengedi a pórázt, és egyhelyben marad.

A kutyának magabiztosan és energikusan a támadást erős és mély fogással el kell hárítani, meg kell védenie a "gazdáját", azaz a segéd védőkarral ellátott karját meg kell fognia „fogd” vezényszóra, vagy anélkül.

Amikor a kutya megfogta a védőkart a segédtől kétszer bot általi ütést kap. Az engedélyezett terhelési felület a lapocka, a test oldala és a mar tájéka. Az elhárítás erősítésére kutya biztatása engedélyezett. A segéd hangosan küzd a kutyával, elviszi oldalra, a bíró utasítására (amennyire ezt a kutya engedi) megáll, mozdulatlaná válik. A bíró utasítására a segéd beszünteti a támadást és nyugodtan állva marad.

Bírói utasításra a kutyavezető normál lépésben, legrövidebb úton kutyájához megy és alapállásba ülteti. Előfordulhat, hogy a kutya nem ereszt. A bíró jelzésére a felvezető „ereszd” parancs kiadásával egyidejűleg a nyakörvnél fogva a kutyát leveheti a karról.

Végül a kutyavezető rácsatolja a pórázta a kutyára.

Ha a kart nem fogja meg, a segédet nem meri megtámadni, vagy elmenekül, az kizáró hiba.

Bátorságpróba: A kutyát a kijelölt helyen nyakörvénel fogva kell tartania a felvezetőnek. A segéd kb. 30 m-es távolságról határozott léptekkel futva indul meg a kutya felé. A bíró "jelzésére" a kutyát "Fogd, csibész!" parancs után a vezető elereszti. (A kutyának energikusan el kell fognia a segédet.)

Amikor a kutya a segédet kb. 5-10 m távolságra megközelítette, a bíró utasítására a segéd bottal, kiabálással a kutyára támad. A kutya lendületének nem szabad megtörnie, azaz nem szabad félelmet, bizonytalanságot mutatnia. Erőteljesen kell fognia a karvédőt. A segédnek ugyanúgy kell cselekednie mint a támadás elhárítás feladatnál – a kutyát hangosan bottal fenyegeti, oldal irányba elviszi, de nem üti meg. A segéd a bíró jelzésére megáll, a felvezető "Ereszd!" vezényszavára a kutya el kell engedje. és őriznie kell a segédet, egészen addig, míg a bíró intésére a felvezető elindulhat a kutyához és mindaddig, míg oda nem ér.

Ekkor pórázra véve a kutyát, a felvezető elveszi a segéd botját, és a kutyával a bíróhoz kíséri. Itt is elfogadott, ha a kutya parancsra nem ereszt, a bíró jelzésére a felvezető a kutyát „ereszd” parancs kiadásával nyakörvénel fogva leveheti a karról.

Kizáró hiba, ha a kutya nem üldözi a segédet, ha nem meri megtámadni, nem fogja meg, továbbá, ha az őrzés ideje alatt 5 m-nél messzebbre távolodik a segédtől, közömbösséget mutat.

Ezt követően az értékelésben résztvevő bírók együttesen értékelik a kutyát, mindkettőjük együttes véleménye alapján kapja meg a kutya a minősítését.

III.6. A minősítés rendje kiadható minősítések:

Tenyésztésre javasolt:

Az az egyed, amely az FCI által az adott fajtára meghatározott standard előírásainak megfelel, kiegyensúlyozott idegrendszerrel tanúbizonyságot tesz, képességvizsgálója is megfelelt minősítésű. A minősítés kiadásánál figyelembe kell venni az egyesület hosszú távú tenyésztési iránymutatását, célkitűzéseit. Sérülés nyomait és következményeit (pl. lelettel igazolt foghiány) mutató kutya esetében szükség esetén állatorvos bevonható a döntésbe.

Tenyésztésre nem javasolt:

Az az egyed, amely az FCI által az adott fajtára meghatározott standard előírásainak nem felel meg, illetve olyan egészségügyi és idegrendszeri tüneteket mutat, ami egy egészséges tenyészegyednél nem engedhető meg.

Visszarendelve:

Az az egyed, amely az FCI által az adott fajtára meghatározott standard előírásainak megfelel, - még ha kisebb hibái vannak is -, azonban képességvizsgálója „nem megfelelt” minősítésű, vagy a bíró megtagadta a minősítés kiadását, mert úgy ítélte meg, hogy az adott egyed fejlettsége láthatóan nem megfelelő, vagy egészségi állapota orvosi vizsgálatot igényel, mely vizsgálat eredménye tükrében ítéltető meg az egyed tenyészhetősége.

Jelen szabályzatot az egyesület elnöksége *3/2021 (02.03) számú NDKH-E határozat, alapján a tenyésztési programjában elfogadta.*